

Preplavljenost naših vinogradnih krajev z dalmatincem je dobro in premišljeno organizirano. Organizacija se je izborna obnesla po mestih in večjih krajih, a se bo tudi na deželi.

Skrajni čas bi bil, da se zgane že enkrat naše Vinarsko društvo in stori potrebne korake, ker sicer bo prepozno!

Navedeni podatki so za enkrat bolj splošnega značaja. Lahko pa pridemo glede dalmatinske poplave z natančnimi številkami, ki bodo kričale o obupnem položaju slovenskega vinogradništva!

*

Zadružna razstava na velesejmu v Ljubljani.

Jesenski velesejm v Ljubljani od 31. 8. do 10. 9. 1929 je v prvi vrsti namenjen kmetijstvu. Pokaže naj stanje in napredek kmetijstva, pripomore naj k spoznanju potreb in nalog istega za bodočnost, naj predloži tudi javnosti delo raznih faktorjev na polju kmetijstva. Dosedaj še ni bil na velesejmu zastopan eden najvažnejših in najpotrebnejših činiteljev v gospodarstvu sploh, zlasti pa v kmetijstvu — zadružništvo.

Letos se bo vršil istočasno z velesejmom v Ljubljani zadružni kongres (sestanek) za celo državo. Udeležili se ga bodo zadrugarji iz vseh delov naše države: Hrvatje, Srbi in Slovenci. Zato je bila srečna misel, prirediti na velesejmu zadružno razstavo, ki se otvori 31. 8. in traja vse dni velesejma. Slovenske zadružne zveze in posamezne zadruge bodo pokazale svoje delo in stanje na razne načine.

Vsakdo bi naj spoznal, da je bilo zadružništvo za naš narodni obstoj in gospodarski razvoj najvažnejši činitelj v preteklosti, pa mora biti tudi za bodočnost najvažnejši. Vsi narodi sveta vedno bolj spoznavajo, da si široki ljudski sloji morejo ohraniti in zagotoviti napredek, obstoj in neodvisnost le z združenimi močmi, le s pomočjo zadružništva. Le združeni v dobro organiziranih zadrugah si morejo delovni stanovi pridobiti potrebno moč in gospodarsko neodvisnost, se obraniti izkoriščanja. Koliko so razne vrste slovenskih zadrug v tem oziru storile, bo pokazala zadružna razstava v slikah, številkah itd. Udeležiti se namerava zadružne razstave celotno slovensko zadružništvo: hranilnice in posojilnice, razne kmetijske, prodajne in nabavne, električne, strojne, živinorejske zadruge, konzumi. Poseben oddelek bodo imele mlekarke zadruge, kakor tudi razna zadružna podjetja.

V vseh državah, pri vseh narodih se je po vojski mogočno dvignilo zadružništvo kot najvažnejši gospodarski in socialni činitelj. Samo Nižje Avstrijska n. pr. je imela leta 1926: 552 raiffeisenovk, 406 mlekarških zadrug, 43 skladiščnih, 11 vinarskih, 38 pašniških, 69 živinorejskih, 28 konjejskih, 13 raznih (lesnih, gozdarskih, sadjarskih itd.).

Tovariši zadrugarji iz raznih delovnih stanov, pridite na velesejm, obiščite zadružno razstavo, a ne samo površno, ampak treba se je vglobiti v zadružno delo in njega pomen. Spoznali bomo, da je že dosedaj zadružništvo veliko storilo za naše gospodarstvo, da pa še ga čakajo v bodočnosti velevažne in nujne naloge. Ali bo

moglo zadružništvo to svojo nalogo res v polni meri izvršiti, je odvisno od naše uveljavljenosti, zavednosti, zvestobe in požrtovalnosti.

OBČNI ZBOR VZAJEMNOSTI,

društva lavantinskih duhovnikov, se vrši dne 26. avgusta 1929 ob 10. uri predpoldne v dvorani Narodnega doma v Ptuj. Na občnem zboru se bodo sklepale važne stvari, zato se naj gg. duhovniki udeležijo občnega zbora v velikem številu. Prav gotovo pa naj vsaka dekanija pošlje vsaj po enega zastopnika.

NAŠA DRUŠTVA

DVA FANTOVSKA TABORA: PRI SV. ANDRAŽU V HALOZAH IN V JERUZALEMU.

Ponovno opozarjamo naše mladeniče na že razglašena fantovska tabora pri Sv. Andražu v Halozah in v Jeruzalemu.

V nedeljo 25. avgusta bo mladeniški tabor pri Sv. Andražu v Halozah. Začetek ob 10. uri. Cerkevni govor ima predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec, ki govori tudi na izvencerkvenem zborovanju. Profesor Vesenjok bo razpravljal o gospodarskem delu mladinskega prosvetnega programa. Nastopili bodo tudi govorniki iz vrst mladine. Mladeniči iz Haloz in z gornjega Dravskega polja, udeležite se svojega shoda.

V nedeljo 1. septembra, je velik mladeniški tabor v Jeruzalemu za veliko-nedeljsko in ljutomersko dekanijo. Začetek bo ob 10. uri. Cerkevni govor ter slovesno sveto mašo bo daroval prevz. g. pomožni škof dr. Tomažič. Na mladeniškem zborovanju govori predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec o katoliški akciji v smislu sv. Očeta. Dr. Janžekovič, kaplan pri Sv. Miklavžu, ima poročilo o točki »Laiško apostolstvo in katoliški mladenič«. Nastopijo kot govorniki tudi mladeniči, ki bodo govorili v imenu stanovskih in prosvetnih mladeniških organizacij.

SLAVNOSTI V SLOVENSKI KRAJINI.

Vsa Slovenska krajina je v znamenju priprav za proslavo desetletnice osvobodjenja. Vse priprave se vršijo nekam spontano in vse kaže, da bo to v resnici ena izmed največjih slovenskih ljudskih proslav v letošnjem letu. 18. avgusta se bodo zlasti v Murski Soboti zbrale velike mase prekmurskega ljudstva, veliko posetnikov pa obetajo imeti tudi Črenšovci in Dolnja Lendava istega popoldne. K tej domači slavnosti pa vabi ljudstvo Slovenske krajine predvsem tudi vse brate iz »Preka«. Najrazličnejše sodbe o Prekmurju in njega neprijaznem značaju izvirajo največini iz popolnega nepoznanja te zemlje. Slavnosti 13. avgusta pa nudijo vsakemu najlepšo priliko, da se na lastne oči prepriča o tej krajini in njega ljudstvu. Zato mislimo, da jih bo prav malo, ki bi ne izrabili ugodne prilike in posetili te dni Slovenske krajine, da se skupno z domačini radujejo desete obletnice njih svobode.

Železniške zveze in posebni vlaki. Iz Ljubljane polje posebni vlak 18. avgusta okrog treh zjutraj tako, da ima v Pragerskem zvezo z rednim vlakom, ki prihaja iz Maribora in pride v Mursko Sobotu ob 9.10 minut. Iz Gornje Radgone proti Ljutomeru vozi ravnotako posebni vlak, ki ima v Ljutomeru takojšnjo zvezo z mariborskim vlakom.

Iz Murske Sobotne odhajajo vlaki ob četrta tri popoldan, ob tričetrt na šest in posebni vlak ob 11. uri zvečer, ki ima zvezo z vsemi brzovlaki proti Mariboru in Ljubljani. Ravnotako polje iz Dolnje Lendave razen rednih vlakov še en poseben vlak ob 11. uri zvečer, ki ima iste zveze z brzovlaki, ko oni iz Murske Sobotne.

Informacijska pisarna glede proslave v M. Soboti, se nahaja v občinski hiši, kjer se dobijo vse podrobnejše informacije. Piše se na naslov Prof. M. Bitenc, Murska Sobotu, občinski urad.

Prenočišča. Kdor misli ta dan prenočiti v Murski Soboti, naj javi to najkasneje do 15. avgusta na gornji naslov v Murski Soboti.

Spominski znak. Odbor za proslavo je dal napraviti za to priliko posebne spominske znake, ki se prodajajo, navadni po 3 Din, pozlačeni po 10 Din. Eventualni čist dobiček se uporabi za socialne potrebe Slovenske krajine.

Razstave. Za časa proslav je tudi za Slovensko krajino par značilnih razstav. V Murski Soboti je otvorjena obrtna in šolska razstava, v Črenšovcih pa razstava domače obrti, poljskih pridelkov in domačih jestvin.

Polovična vožnja na vseh osebnih vlakih od vseh strani države je dovoljena. Na domači postaji se kupi cela vozna karta do Murske Sobotne, odnosno do Dolnje Lendave, kjer se dobijo posebne izkaznice po 10 Din. S prej kupljeno karto in to izkaznico ima potem vsak udeleženec nazaj brezplačno vožnjo.

*

Sv. Anton v Slov. gor. Prijatelji orlovskih mladine, ali veste kam bodešili v nedeljo 25. avgusta? Brezdvomno k Sv. Antonu na veliko orlovsko prireditev. Orli iz celih Slovenskih gorc pridejo k nam, tudi Orlice in še naši najmanjši Orlički, da vam pokažejo, kaj znajo in za kaj se vnamajo. Program bo sledeči: Ob 9. uri zbor vsega članstva pri kapeli sv. Janeza. Ob pol 10. uri odhod v cerkev k svetli maši in pridigi, pridiguje č. g. svetnik Gomilšek. Po maši pred cerkvijo slavnostno zborovanje z dvema govoroma. Govornik pride iz Maribora. Popoldan ob pol 3. uri večernice. Po večernicah velik telovadni nastop z zelo pestrim sporedom. Prijatelji naše mladine, domačini in iz sosednjih župnij, pridite! Vas iskrena vabijo Orli.

Žiže. Veselo znamenje časa je, da se vedno bolj množi število katoliških društvenih domov. Tako je prav. Da namreč moremo naša društva uspešno delovati, širiti pravo omiko in prosveto ter budit katoliško zavest med ljudstvom, potrebni so jim primerni prostori. Tudi naša društva so tako srečna, da imajo zdaj svojo streho v lepem, novozgrajenem društvenem domu, ki bo v nedeljo 18. avgusta tega leta slovesno blagoslovljen in otvorjen. Ob 10. uri dopoldne bo v cerkvi pridiga in sv. maša, oboje opravi presvetli g. pomožni škof dr. I. J. Tomažič, nato bo slovesna blagoslovitev in otvoritev novega društvenega doma, pri kateri govorijo zastopniki Prosvetne zveze (dr. Jos. Hohnjec), Slov. orlovske zveze in drugi. Pop. ob pol 3. uri večernice in nato javni telovadni nastop konjiškega orlovskega okrožja. Po telovadbi prijateljska zabava v dvorani in na prostem. Pri celem sporedu sodeluje godba Katoliške omladine iz Maribora. Katoliška društva in njih prijatelji pridite ta dan v obilnem številu v Žiže. Na svidenje! Bog živi!

Šoštanj. V nedeljo, 18. avgusta 1929 se bo vršila blagoslovitev in otvoritev »Slomškovega doma« v Šoštanju s sledečim sporedom: V soboto: ob 18. sprejem prevz. gospoda škofa dr.

A. Karlina. Ob pol 20. uri podoknica prevzvišenemu in aluminacija »Sloškovskega doma«. Ob 20. uri slavnostna akademija s sledečim sporedom: govor, deklamacija, petje ter spevoigra »Mlada Breda« v dveh dejanjih. V nedeljo: Ob 9. in pol 10. uri sprejem gostov na kolodvoru, spreved skozi mesto k župni cerkvi, blagoslovitev »Sloškovskega doma«, nato pridiga in sv. maša, ki jo bo opravil prevz. gospod škof. Po sv. maši slavnostno zborovanje, kjer bo govoril med drugimi tudi g. špiritual A. Karo. Popoldne ob 3. uri telovadni nastop onklovske družine Šoštanj s sodelovanjem sosednih odsekov. Po telovadbi prosta zabava. Za okrepčila bo poskrbljeno. Polovična vožnja je zaprosena. Pridite in pogledajte, kakšen veličasten dom so si postavili požrtvovalni šoštanjski farani za prosveto in zabavo! Bog živi!

Telovadni odsek »Orel« Zalec proslavi na dan Velike gospojnice, dne 15. avgusta svojo 20 letnico odsekovnega obstoja. Spored popoldanske prireditve je sledeči: ob pol 2. uri sprejem na kolodvoru, nato spreved skozi trg Zalec k večernicam. Po večernicah odhod na telovadišče v Vrbe, kjer bode ob pol 4. uri na prostoru g. Iv. Holobarja javna telovadba. Spored obsega proste vaje, orodje in lahka atletika. Po telovadbi prosta zabava v senčnatih prostorih. Igra številna rudarska godba iz Velenja. Prijatelji orlovske ideje v ljudno vabljene. Bog živi!

Smarino v Rožni dolini. Tukajšnji orlovski odsek namerava v kratkem prirediti igri: »Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček in Vaški škopuli«. Datum in prostor, kjer se bo igralo, se objavi kasneje v Slov. Gospodarju, sicer bo pa tak razvidno iz plakatov. Med odmorji bode igrala domača godba. Po igri šaljiva licitacija. Ker je čist dobiček namenjen za orlovske potrebe, se vsi prijatelji orlovske mladine v ljudno vabijo k obilni udeležbi. Tudi darila ta šaljivo licitacijo se hvaležno sprejmejo. Torej vsi (najbrže 18. avgusta) v lep! Rožni dolini na veselo svidenje!

Gornja Ponikva. V nedeljo, 4. avgusta je bil na Ponkovijske prav izrečen dan. Poslušajte! Domači fantje in dekleta z golo ljudskošolsko izobrazbo so nam predstavili Skrbniškovo dramatisacijo Cankarjevega »Hlapca Jerneja« tako lepo in resnično, da se je neka zelo izobražena in ugledna oseba izrazila: »Pojdite v Ljubljano v dramo! Res krasen je naš »Hlapec Jernej«. Toliko naukov za mlade in stare nam daje, da ga na splošno željo ponoviti 11. avgusta (na Lovrenčevo nedeljo) ob pol 4. uri popoldne.

Važno za društva. Ministrstvo prosvete je z odlokom U. br. 2281 od 8. julija 1929 določilo, da vsa društva in ustanove prošnje za znižanje takse na vstopnice, za znižanje železniške vožnje itd. pošiljajo te preko okrajnega glavarja, oziroma velikega župana in se direktno poslane ne bodo upoštevale.

Redek dogodek. Te dni me je obiskal tovariš in me opomnil: »Kaj boš mazal časopis doživljaje iz bogoslovnega življenja tovarišev. Svojo lastno vest zprašaj! Ako ne boš storil tega sam ter stopil pred javnost, bom obelodanil jaz eno, katero si zagrešil in ki je posebnost svoje vrste!« Obljubil sem tovarišu javno spoved in začenjam: V mojem življenju je bilo vedno tako: Kakor hitro sem se iz koga ponorčeval, so se mi norčije vrstile desetkrat. V brezskrbnih bogoslovnih letih sem rad koga potegnil, ga dražil z nerodnostjo in sploh ga tiral na pranger posmeha. Ako se je pripetilo meni kaj neljubega in nerod-

nega, so mi privoščili tovariši uščipec usode iz srca. Dogodek, ki ga bom sedajle zaupal črno na belem, je tako lopnil po meni, da nisem nikdar kregal kakega ministranta ali mežnarja, akoravno bom skoro 20 let duhovnik. — Bogoslovci iz prvega letnika smo morali ministrirati: g. špiritualu (duhovnemu vodji), ravnatelju in podravnatelju. Ministriranje zadnje imenovanima gospodoma je bilo lahka reč; ustreči g. špiritualu kot ministrant, to je že bil višek spretnosti, lepega obnašanja ter pobožnosti. G. špiritual je pač gledal di si je vsakdo do pičice natanko ubil v glavo, jezik, roke in noge — umetnost lepega ministriranja. Razne ministrantske nerodnosti, pogreški in polomije so bile predmet smešenja od strani tovarišev. Seve sem bil zopet med prvimi, ki je imel druge za: krampe, motovila, kolovrate in nerode! — O mati nebeška, kako bridko se je norčija maščevala nad menoj! Nekega mrzlega zimskega jutra je bilo. Vest mi je rekla, da sem g. špiritualu ministriral — brez napake! Prav radosten sem vzel po sv. maši knjigo s pulta in sva nastopila z g. špiritualom pot v zakristijo. Jaz naprej z mašno knjigo, za menoj g. špiritual s kelihom in v molitvi. Proti izrecni prepovedi sem se ozrl na povratku po cerkvi, mesto da bi pazil na noge, mi je zmanjkalo tal na preprogi med dvema stopnicama, zazibal sem se na vse strani, omahnil naprej, padel po celi dolgosti in mašne bukve so mi zletele iz rok daleč proti obhajilni mizi! Pritajen nasmeh med pobožnimi ženskami v cerkvi; na koru med bogoslovci glasen krohot! Sem zbral z največjo naglico po padcu pred oltarjem raztresene ude, dvignil knjigo in za g. predstojnikom v žagred. G. špirituala je moj padec ujezil in užalostil tako, da mu nisem smel sleči mašne obleke. K zajutreku nisem upal radi tovarišev ne. Kaj vse sem čul in prestal radi padca pred oltarjem od bogoslovcev in to cele mesece, ne bom popisoval. A kaj posmeh in zbadanja tovarišev v primeri s pridigo, s katero me je okračal g. špiritual! Celu uro, ko bi se naj bili učili molitve brevirja, je mene pral in žehtal med solzami. Dobri gospod je bil mnenja, da kaj takega se še sploh ni zgodilo na svetu, kaj še le v mariborski bogoslovni cerkvi! In tako nekaj nezasišanega sem zagrešil jaz nalašč po njegovi sv. daritvi, da bi ga jezil ter žalostil. Tovariši so me škodoželjno pogledovali, poslušal sem nauke spokorno, ker izgovor, opravičilo ali pojasnilo bi bilo pri strogem predstojniku bob ob steno. Joj, kolikokrat mi je porinil ta resnični in menda res najredkejši doživljaj med bogoslovnimi študijami pod nos gosp. špiritual in tovariši. Kakor hitro sem se pobahal s kako spretnostjo, sem že čul: »Le nizko letaj. Si že pozabil, kako je bilo s padcem pred oltarjem!« Moja očitna izpoved je pri kraju. Vsakdo lahko uvidi, da niso bile mačje solze ta moj usodepolni padec pred glavnim oltarjem mariborske bogoslovne cerkve!

Razsvetljenje. Pregovor pravi, da nova metla dobro pometa. Kakor z novo metlo, je glede natančnosti ter strogosti pri mladnem profesorju, ali posebno

še pri novem ravnatelju kakega zavoda. Bogoslovna bi naj bila po bogznaj kako starih predpisih suha — to se pravi: alkohol je bil dovoljen le ob gotovih dneh in ob gotovem času. Kakor rečeno, nad vzgajališčem duhovniškega naraščaja lavantinske škofije je čuvala alkoholna prepoved. Suha Amerika je rodila tihotapstvo in isto je bilo v mariborskem bogoslovju v predvojnih časih. Novi ravnatelj, špiritual in g. podravnatelj so pazili na strogo izvedbo predpisane suše. Preganjanje alkohola je rodilo procvit tihotapstva. Nekega zimskega večera je zadel mene žreb, da moram utihotapiti še pred večerjo več steklenic piva ter vina. Prepovedano pijačo je skrtil bogoslovni hlapec v omaro v obednici, kamor so shranjevali gospodje predstojniki namizno vino. Radi strogosti in izrecne prepovedi novega g. ravnatelja ni upal nobeden hlapec z alkoholnimi naboji na bogoslovni hodnik ali v sobo. Omenjega večera sem prevzel ulogo tihotapca iz obednice v sobo. Odpravil sem se na nevarno pot preko cerkvenega kora po ozkem hodniku proti obednici. Iz kora vodijo v obednico napol steklena vrata. Srečno sem se zmuzal do teh duri in lukal oprezno skozi steklo v obednico. Hlapci so pogrinjali miže za večerjo. Nisem zapazil nobene nevarnosti, a radi večje sigurnosti sem naslonil na vrata še uho in poslušal. Sveta večna luč! Naenkrat se vrata odpro in moje uho se je dotaknilo ravnateljevega trebuha. Gospod se je bil vrnil s sprehoda k večerji in je hotel preko kora v svojo sobo. Položaj mi je bil trenutno jasen in že je zarežal stari nad menoj: »Kaj pa vi tukaj?« Streslo me je po celem telesu. Začutil sem kakor svitel blisk v glavi in že sem se odrezal: »Pridigo izdelujem in grem po »Življenje svetnikov« v obednico.« Ravnatelj je zadovoljil odgovor, nekaj je zagodrnjal in odkrevsal po stopnicah. Mesto »Življenja svetnikov« sem pritihtopil nekaj steklenic in buknil v sobo. Tovariši so slišali povrat ravnatelja in bili prepričani, da me je zasačil in mi odvzel prepovedani tovor. Povedal sem, kako me je nekaj razsvetlilo v odločilnem trenutku in sem smuknil neovirano iz največje nevarnosti. Velikokrat sem moral pripovedovati, kako sem bil deležen razsvetljenja celo jaz — ubogi tihotapski grešnik!

Prebrisani mlinar. Neki mlinar je dal napisati nad vratmi napis: »Živim brez vseh skrbi.« Primeri se pa, da gre nekoč mimo kralj na lov. Zavzet je dal poklicati mlinarja in ga je vprašal: »Človek, kako zamoreš živeti brez vseh skrbi, ko pa še mene, kralja, toliko mučijo?« Mlinar se mu prikloni in reče: »Prebrisan je treba biti, pa se tudi skrbi dajo prekaniti!« Kralj povzame: »Če pa si res tako pretkan, mi boš rešil troje vprašanj: Kaj jaz zdaj mislim, koliko sem vreden? In kako daleč je do nebe?« Čez leto osorej zopet pridem, in če mi prav odgovoriš, te bogato nagradim. Noč in dan je odslej mlinar tri to troje trdih orehov, toda zaman. Vsega pobitega ga vpraša nekoč njegov brat pastir: »Kaj študiraš — li konec sveta ali kali, da si tako zamišljen?« Mlinar mu zaupa svojo skrivnost. »Odahni se no od tega, pusti to prismodarijo moji glavi, tudi